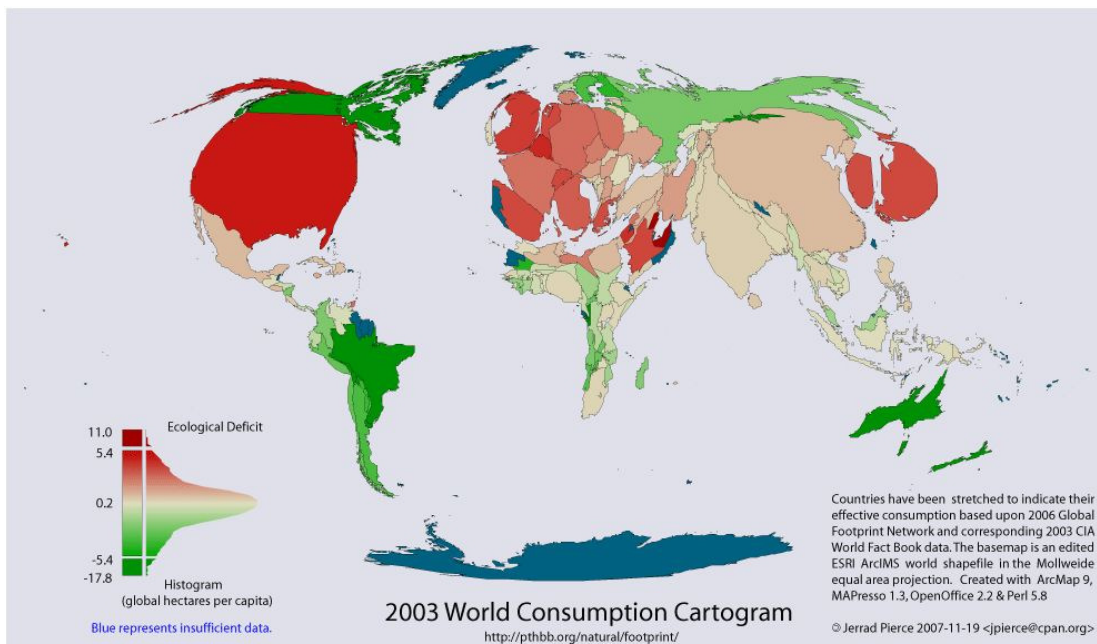

World in a Shopping cart

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Οι άνθρωποι δε σκέφτονται συχνά τον αντίκτυπο που έχει ο τρόπος ζωής τους, οι καταναλωτικές τους συνήθειες σε άλλα μέρη του πλανήτη. Από πού έρχονται τα ρούχα μας, τα αυτοκίνητά μας, οι υπολογιστές μας, ακόμα και η σοκολάτα που θα φάμε για να κάνουμε ένα ευχάριστο, γλυκό διάλειμμα από τα προβλήματα της καθημερινότητάς μας; Ποιοι άλλοι άνθρωποι εργάστηκαν γι' αυτά και υπό ποιες συνθήκες; Τι επιπτώσεις έχει στο περιβάλλον το ότι αλλάζουμε κινητό κάθε 2 χρόνια; Τι ιστορία έχει το προϊόν πριν φθάσει στα χέρια μας; Μας νοιάζει;

Και, τελικά, αν όλοι ζούσαν σαν εμάς τι θα σήμαινε αυτό για τον κόσμο; Για την κλιματική αλλαγή; Για τη φτώχεια και τους πολέμους; Έχετε δει ποτέ χάρτη της παγκόσμιας κατανάλωσης; Είναι λίγο μεταμορφωμένος σε σχέση με τον παγκόσμιο χάρτη που όλοι αναγνωρίζουμε. Φαντάζεστε τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές συνέπειες που σημαίνει αυτή η άνιση κατανομή;

ΜΙΑ ΛΥΣΗ

Η εκπαίδευση παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην αλλαγή νοοτροπίας και στάσης ζωής, ώστε να γίνουμε όλοι μας υπεύθυνοι καταναλωτές. Τα παιδιά, πρώτα από όλα, οι επόμενες γενιές, πρέπει να συνειδητοποιήσουν τις επιπτώσεις των καθημερινών τους επιλογών, πώς αυτές επηρεάζουν άλλους ανθρώπους και το περιβάλλον. Να αποκτήσουν περιβαλλοντική και κοινωνική συνείδηση. Και, κυρίως, να μην καταναλώνουν παθητικά, επηρεασμένοι από μόδες και διαφημίσεις. Να γίνουν ενεργοί καταναλωτές, ελεύθεροι, ενήμεροι και ευαισθητοποιημένοι. Πέρα λοιπόν από την περιβαλλοντική εκπαίδευση και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να τους εισαγάγουν στην αναπτυξιακή και την παγκόσμια εκπαίδευση.

Η κατανάλωση είναι μια πράξη, ο καταναλωτισμός είναι τρόπος ζωής. (Miles, 1998)

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ WORLD IN A SHOPPING CART

Το πρόγραμμα World in a Shopping cart αποτελεί μια κοινή προσπάθεια της Ελλάδας, της Σλοβακίας, της Σλοβενίας και της Τσεχίας να αντιμετωπίσουν την αλληλεπίδραση των καταναλωτικών μας συνηθειών με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες (παιδική εργασία, αποψίλωση τροπικών δασών, μη δίκαιο εμπόριο, εκμετάλλευση και καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων).

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι μια συνεργασία του Fair Trade Hellas, της HUMANITAS, του Centrum Environmentalnej a Etickej Vychovy ZIVICA και της Οικολογική Πρωτοβουλίας Χανίων. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στα ΜΜΕ, αλλά και στο ευρύ κοινό.

Οι στόχοι μας

- ① Να αλλάξουμε τις αντιλήψεις και τα κίνητρα των καταναλωτών όσον αφορά την αειφόρο κατανάλωση.
- ① Να συμβάλουμε στην άσκηση πίεσης για την εφαρμογή αειφορικής παραγωγής και πρακτικών των διεθνών εταιρειών και των προμηθευτών τους στις αναπτυσσόμενες χώρες, για να εξασφαλίσουμε θετικές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες και περιβαλλοντική αειφορία.
- ① Να συμβάλουμε στην εξάλειψη της φτώχειας και στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας.

Η εκμετάλλευση της παιδικής εργασίας στην παραγωγή βαμβακιού είναι ένα σύνθετο φαινόμενο. Από τη Δυτική Αφρική μέχρι την Αίγυπτο, την Ινδία και το Τουρκμενιστάν τα παιδιά αναλαμβάνουν διάφορες εργασίες στην παραγωγή βαμβακιού: ξεχορταριάζουν, βοηθάνε στη συγκομιδή του ώριμου βαμβακιού και ψεκάζουν τα φυτοφάρμακα.

Τι θέλουμε να πετύχουμε

Βασικά στοχεύουμε στη βελτίωση των μακρόχρονων αντιλήψεων, αξιών και στάσεων των καταναλωτών όσον αφορά τις καταναλωτικές τους συνήθειες. Ταυτόχρονα θέλουμε να τους ευαισθητοποιήσουμε όσον αφορά την παγκόσμια ευθύνη τους, θέλουμε να γίνουν «παγκόσμιοι υπεύθυνοι καταναλωτές», που θα είναι ενημερωμένοι και θα τους ενδιαφέρουν οι συνθήκες παραγωγής των προϊόντων που καταναλώνουν, καθώς και οι επιπτώσεις τους στις αναπτυσσόμενες χώρες. Έτσι αυτοί οι υπεύθυνοι καταναλωτές θα επιλέγουν προϊόντα και εταιρείες που σέβονται τον άνθρωπο και έχουν κοινωνικό και φιλοπεριβαλλοντικό προφίλ.

Με τον τρόπο αυτό, μέσα από τις επιλογές τους, οι καταναλωτές θα συμβάλλουν:

- ① Στην παροχή ικανοποιητικού εισοδήματος στους παραγωγούς και τους εργάτες στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- ① Στην παροχή κινήτρων και μέσων στους κατοίκους των αναπτυσσόμενων χωρών, έτσι ώστε οι ίδιοι να επιδιώξουν την ανάπτυξη και την βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.
- ① Στην αποτροπή των πρακτικών των εταιρειών που είναι επιζήμιες για το περιβάλλον.
- ① Στην αποτροπή της καταπάτησης των ανθρωπίνων και εργατικών δικαιωμάτων από τις εταιρείες.

Μεγάλο μέρος από την παγκόσμια παραγωγή σοκολάτας περνάει στην κυριολεξία από παιδικά χέρια. Μόνο στις φυτείες της Δυτικής Αφρικής υπολογίζεται ότι εργάζονται 200.000 παιδιά. Στις φυτείες κακάο τα παιδιά κινδυνεύουν από ατυχήματα, εξάντληση λόγω ζέστης, καρκίνο του δέρματος, βλάβες από φυτοφάρμακα και καρδιοαγγειακά νοσήματα. Για να μην σκεφτούμε τι σημαίνει αυτό για το δικαίωμά τους στην εκπαίδευση ή το παιχνίδι...

Πώς θέλουμε να το πετύχουμε

Παρ' όλο που η αναπτυξιακή εκπαίδευση είναι σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό εν μέρει ενσωματωμένη στα σχολικά προγράμματα των συμμετεχουσών χωρών, το πρόγραμμα «World in a shopping cart» στοχεύει στην περαιτέρω ενδυνάμωση των στοιχείων της εκπαίδευσης για την ανάπτυξη μέσω:

- ① ...της ευαισθητοποίησης των εκπαιδευτικών σε θέματα που αφορούν την αναπτυξιακή εκπαίδευση, καθώς και στην προώθησή της
- ① ...της ανάπτυξης των δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών, ώστε να μπορούν να ενσωματώνουν τις αρχές της αναπτυξιακής εκπαίδευσης στο έργο τους
- ① ...της παροχής κινήτρων στους εκπαιδευτικούς ώστε να χρησιμοποιούν εργαλεία και θέματα της αναπτυξιακής εκπαίδευσης
- ① ...της διάθεσης κατάλληλου και δελεαστικού σχετικού εκπαιδευτικού υλικού, διαθέσιμου σε όλες τις γλώσσες των συμμετεχουσών χωρών.

Σε ποιους απευθυνόμαστε

- ① Σε μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- ① Σε εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- ① Σε άτομα ή φορείς, που μπορούν να δράσουν ως πολλαπλασιαστές, σχετικούς με την εκπαίδευση (υπεύθυνους σχετικών Διευθύνσεων, σχολικούς σύμβουλους, Υπουργεία, ΜΚΟ κλπ).
- ① Στα ΜΜΕ.

Οι δράσεις μας

Οι δράσεις του προγράμματος περιλαμβάνουν:

- ① Παρουσιάσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα σε σχολεία.
- ① Σεμινάρια εκπαιδευτικών.
- ① Παραγωγή και διάθεση εκπαιδευτικού υλικού.
- ① Προώθηση της εκπαίδευσης για την ανάπτυξη.
- ① Κινητή διαδραστική έκθεση.
- ① Συμμετοχή σε διεθνή εργαστήρια κατάρτισης και ανταλλαγής εμπειριών.
- ① Συμμετοχή σε εκπαιδευτικές συναντήσεις σε εθνικό επίπεδο.
- ① Ανάπτυξη μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την εκπαίδευση.

Ο κόσμος στο καλάθι του σουπερμάρκετ...

Τελικά τι σχέση έχουν οι καταναλωτικές μας συνήθειες με τα προβλήματα του αναπτυσσόμενου κόσμου; Πώς η σοκολάτα, ο καφές ή το αναψυκτικό που θα βάλω στο καλάθι μου σχετίζεται με τη φτώχεια στην Αφρική, τις συνθήκες εργασίας στις φυτείες της Κεντρικής Αμερικής ή τους άστεγους στην Ινδία;

Υπάρχει κάτι που μπορώ να κάνω εγώ για να βοηθήσω;

Ναι, φυσικά και υπάρχει!

Καταρχήν να ενημερωθώ. Να γνωρίζω τις συνέπειες των καταναλωτικών μου συνηθειών. Να ενημερώσω κι εγώ άλλους με τη σειρά μου.

Έπειτα, μπορώ να έχω λέγειν. Να ρωτάω, για παράδειγμα, τις εταιρείες από πού αγοράζουν τις πρώτες ύλες τους και υπό τι συνθήκες παράγονται. Στην ανάγκη, να μποϊκοτάρω κάποιες «ανήθικες» εταιρείες.

Να προτιμώ πιστοποιημένα προϊόντα. Προϊόντα που έχουν παραχθεί με σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον. Να προτιμώ προϊόντα δίκαιου εμπορίου. Εκεί οι παραγωγοί και οι εργάτες πληρώνονται αξιοπρεπώς και παράγουν με σεβασμό στο περιβάλλον και στον άνθρωπο, χωρίς παιδική εργασία, ενώ οι έμποροι πληρώνουν ένα επιπλέον ποσό που πηγαίνει σε προγράμματα ενίσχυσης της τοπικής κοινότητας (<http://www.fairtrade.gr>).

Υπάρχουν πολλά που μπορώ να κάνω... αρκεί να μάθω και να θέλω.